

Biuletyn informacyjny

ZARZĄDU GŁÓWNEGO PTTK

NUMER SPECJALNY

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
PROGRAMOWO - ORGANIZACYJNEJ

PTTK

ZA ROK 1960

SIERPIEŃ 1961

NR 31

NUMER TEN ZAWIERA:

	str.
1. Sprawozdanie z działalności programowo-organizacyjnej PTTK za rok 1960	1
2. Sprawozdanie finansowe za rok 1960 z wykonania budżetu Zarządu Głównego PTTK	21
3. Wykonanie zadań planowych i sytuacja finansowa ZUT-u za 1960 r.	26
4. Imprezy . . . Imprezy	31
5. Prezydium obraduje	33

S p r a w o z d a n i e
z działalności programowo-organizacyjnej PTTK
za rok 1960

I. ZAGADNIENIA ORGANIZACYJNE

A. Działalność Zarządu Głównego

Obejmując po IV WZD kierownictwo Towarzystwa, nowy Zarząd Główny i jego Prezydium postawiły sobie jako główne zadania na 1960 r. trzy zasadnicze dziedziny:

1. uporządkowanie zagadnień organizacji Biura ZG,
2. przeprowadzenie reorganizacji działalności gospodarczo-usługowej w PTTK,
3. realizacja części uchwał IV WZD.

Oceniając wykonanie tych zamierzeń, trzeba stwierdzić, że mimo pewnych wyników nie udało się ich doprowadzić do końca. Dotyczy to głównie dwu pierwszych punktów.

Biuro ZG zostało zorganizowane na nowych zasadach, zabezpieczających jego normalne funkcjonowanie oraz obsługę pracy Prezydium i ZG.

W ramach Biura działają 3 Zespoły: Organizacyjny, Programowy i Ekonomiczny, przy czym nowym krokiem było powołanie tego ostatniego. Zajmuje się on prowadzeniem spraw związanych z działalnością gospodarczą Oddziałów. Został opracowany i zatwierdzony przez Prezydium ZG regulamin Biura oraz szereg innych aktów normatywnych. Niemniej, pozostało szereg odcinków, na których osiągnięte wyniki nie mogą być uznane za zadowalające. Dotyczy to zwłaszcza:

1. pracy komórki wydawniczo-propagandowej ZG,
2. pracy Zespołu Ekonomiczno-Finansowego; głównie nie wypracowano jednolitej instrukcji o trybie realizacji budżetów w PTTK, nie zakończono opracowania zasad prowadzenia inwestycji,

remontów i doposażeń w PTTK, nie podjęto w 1960 roku prac nad należytą koordynacją działalności ORT.

Braki te spowodowane zostały zasadniczo przyczynami natury kadrowej, które obecnie już nie występują. Stąd też należy oczekiwać, że stwierdzone niedociągnięcia zostaną w ciągu I półrocza 1961 r. wyeliminowane.

Reorganizacja działalności usługowo-gospodarczej PTTK podyktowana uchwałami IV WZD i wynikająca ponadto z konieczności skorelowania jej z przepisami obowiązującymi w kraju, została opracowana w sposób ogólny, a nawet - w większości szczegółów.

Opracowania te, podbudowane prawie wszystkimi nieodzownymi aktami normatywnymi PTTK i odpowiednim zarządzeniem Przewodniczącego GKKFiT, nie zostały wprowadzone w życie w stosunku do Oddziałów wskutek poważnego przewlekania się uzgodnień międzyresortowych.

Dyskusje związane z tym wydają się wskazywać na potrzebę częściowej zmiany początkowych koncepcji /reprezentowanych przez GKKFiT i przyjętych przez ZG PTTK/, co do nieodzowności podporządkowania zasad organizacji PTTK przepisom uchwały KERM Nr 446.

Powyższa sytuacja może przyczynić się do tego, że oparcie działalności usługowo-gospodarczej Oddziałów PTTK na właściwych i zgodnych z przepisami państwowymi zasadach, poważnie się odwlecze. Jednym z aspektów tej sprawy jest możliwość powstania przedsiębiorstw międzyoddziałowych, prowadzących działalność gospodarczą kilku oddziałów.

Zgodnie z ustawą sejmową o likwidacji Komitetu do Spraw Turystyki i przejęciu jego agend i działalności przez Zarząd Główny Komitet Kultury Fizycznej i Turystyki w II półroczu 1960 r. trwały prace przygotowawcze nad uporządkowaniem działalności gospodarczej PTTK i przekształceniem Zarządu Urządzeń Turystycznych.

Na podstawie zarządzenia Przewodniczącego GKKFiT z dnia 11.XI.1960 r. Nr 167, powołano w ramach PTTK przedsiębiorstwo pod nazwą „Zakłady Usługowo-Wytwórcze PTTK”, wyłączając z ich działalności prowadzenie inwestycji i kapitalnych remontów, dla których realizacji utworzono Dyрекcję Inwestycji ZG PTTK.

Należy oczekiwać, że następstwem wyodrębnienia inwestycji, będzie znaczne usprawnienie działalności na tym odcinku, co wpły-

nie bezpośrednio na zwiększenie środków inwestycyjnych PTTK i rozszerzenie zakresu oraz przyspieszenie tempa inwestycji turystycznych.

Przystępując do realizacji około 80 uchwał IV WZD, wybrano jako najpilniejsze te uchwały, które decydują o kierunkach pracy PTTK jako całości, jak i o pozycji Towarzystwa w kraju. Dlatego też główny wysiłek skierowano na:

1. Zagadnienie pracy Kół Zakładowych PTTK. W związku z tym, oprócz uchwalenia /dn.17.XI.60 r./ wytycznych do pracy nad rozwojem Kół Zakładowych i powołania Komisji Kół Zakładowych ZG, doprowadzono do włączenia PTTK do systematycznego współdziałania z CRZZ, ZMS i TKKF nad rozwojem turystyki w zakładach pracy.

Przygotowano ponadto spotkania Prezydium CRZZ i ZG PTTK, na których powzięte zostaną uchwały ustalające szczególną rolę PTTK, w tym zakresie.

2. Uporządkowanie sytuacji organizacyjno-prawnej Oddziałów. Znalazło ono wyraz w uchwale z dn.31.XI.60 r. określającej również zasady opracowania przez Zarządy Okręgów zasięgu terytorialnego Oddziałów. Dotąd nie opracowano natomiast wytycznych co do metodyki pracy Oddziałów, gdyż łączy się to z zasadami działalności usługowo-gospodarczej, które nie mogły być ostatecznie przesądzone.
3. Sprawy statutowe. Dn,26.X.60 r. powołano Komisję Statutową i zatwierdzono dn,14.XII.60 r. terminarz jej prac.
4. Zabezpieczenie Towarzystwu nieodzownych uprawnień w zakresie oddziaływania programowego. Dotyczy to zagadnień przewodnickich, uregulowanych - zgodnie z postulatami Towarzystwa - odpowiednim zarządzeniem Przewodniczącego GKKFiT, zagadnień wytyczania i znakowania szlaków turystycznych, oraz prawnego zabezpieczenia odznak turystycznych - co zostanie wkrótce uregulowane.

x x x

Na podstawie dotychczasowej realizacji uchwał IV WZD wolno wyrazić pogląd, że do końca kadencji wszystkie zobowiązania nało-

Z okazji X-lecia szereg działaczy turystycznych zostało wyróżnionych za wkład pracy społecznej:

3462 działaczy - Dyplomami Honorowymi ZG PTTK,

334 działaczy - Złotą Odznaką PTTK,

15 osób otrzymało tytuł Zasłużonego Działacza Turystyki,

43 wnioski o ten tytuł załatwiane są w GKKFiT.

W dążeniu do rozszerzenia rozmiarów ruchu turystycznego oraz zwiększenia oddziaływania PTTK na ten rozwój, zacieśniano w dalszym ciągu owocną współpracę z organizacjami i instytucjami.

Z dużą przychylnością i pomocą dla swej działalności spotyka się PTTK w GKKFiT, który znacznie zwiększył dotację dla PTTK, pomyślnie uregulował sprawy przewodnickie, konwencji turystycznej z CSRS, w toku załatwiania są sprawy znakowania szlaków turystycznych i odznak turystycznych nadawanych przez PTTK.

Członkiem Prezydium GKKFiT jest Prezes Towarzystwa, w Podkomitecie Turystyki zasiada 6 przedstawicieli PTTK, w Radzie Turystycznej GKKFiT - 15.

X

Równie pomyślnie układa się współpraca z Centralną Radą Związków Zawodowych. CRZZ i WKZZ przeznaczają znaczne środki na szkolenie organizatorów turystyki i organizację masowych imprez turystycznych. W Komisji Kół Zakładowych ZG zasiada wielu działaczy związkowych. Jak już powiedziano, w najbliższym czasie nastąpi spotkanie Prezydium CRZZ z ZG PTTK, dla uzgodnienia szeregu ważnych dla Towarzystwa zagadnień.

Kontakty z ZMS koncentrowały się głównie na zagadnieniach Autostopu i rozwoju turystyki wśród młodzieży pracującej. Obecnie, z udziałem KC ZMS i Min. Oświaty, zajmujemy się uregulowaniem zagadnień młodzieży szkolnej. Żywotny jest udział przedstawicieli KC ZMS w pracach Prezydium ZG, Komisji Młodzieżowej i Komitecie Autostopu, Owoce rezultaty przynosi współpraca z wojskiem. W wojsku działa obecnie 14 Kół PTTK z 802 członkami.

W wyniku uzgodnień Prezydium ZG¹GZ PWP wydano ostatecznie Regulamin Kół Wojskowych PTTK i zasady działalności finansowo-gospodarczej tych Kół. Wojsko wielokrotnie pomagało w organizacji imprez turystycznych.

Współpraca z TPPR jest szczególnie żywota w zakresie zagranicznych kontaktów PTTK z turystyką radziecką. Poprzez BTZ prowadzimy stosunkowo szeroką wymianę turystyczną z ZSRR.

Z pozostałymi organizacjami, z którymi ZG współpracuje, kontakty noszą charakter bieżącej koordynacji poczynań.

B. Zmiany w stanie organizacyjnym PTTK

Członkowie - notuje się wzrost z 178.775 do 188.796.

Koła - nastąpił spadek z 2899 do 2769, przy czym ilość Kół Zakładowych zmniejszyła się aż o 185.

Na terenie Okręgu Warszawskiego 17 Kół Zakładowych, 6 Terenowych i 5 Wojskowych - skupiających łącznie 1.969 członków - podlega bezpośrednio Zarządowi Okręgu. Jest to nieprawidłowość niespotykana na terenie innych Okręgów.

Największy spadek ilości Kół Zakładowych w Okręgach:

1. Oddział Stołeczny	o 64	/ 1706	członków /
2. Katowice	o 61	/ 1210	członków /
3. Kraków	o 35	-	
4. Gdańsk	o 20	/ 646	członków /
5. Bydgoszcz	o 17	/ 654	członków /
6. Rzeszów	-	/ 295	członków /

Wzrost ilości Kół Zakładowych w Okręgach:

1. Wrocław	o 6	/ 1297	członków /
2. Szczecin	o 5	/ 1199	członków /
3. Rzeszów	o 8	-	
4. Łódź	o 6	/ 852	członków /
5. Kraków	-	/ 1532	członków /

Zmniejszenie się ilości Kół Zakładowych stanowi niepokojące zjawisko. Analizując dane liczbowe można stwierdzić, że likwidacji uległy Koła skupiające małą ilość członków. Przyczyn jest wiele, spośród których należy wymienić: odpływ aktywu do Klubów i Kół Terenowych, niedostateczna opieka ze strony właściwych terenowo Oddziałów zobowiązanych do roztoczenia należytej pieczy nad każdym działającym Kołem, niedostateczna współpraca z Radami Zakładowymi.

Sytuacja taka może wynikać z niedoceniań wagi i wartości pracy turystyczno-krajoznawczej w zakładach pracy lub nieprawidłowego ustawienia organizacyjnego pracy z Kołami, zwłaszcza w dużych środowiskach miejskich. Całkowicie nieusprawiedliwiony wydaje się fakt braku Kół Uczelnianych w takich miastach uniwersyteckich, jak: Gdańsk, Katowice, Olsztyn i Szczecin.

Kluby	Ilość Klubów		Ilość członków		Wzrost ilości Klubów	Wzrost ilości członków
	1959	1960	1959	1960		
TG	13	27	21	2354	+ 14	+ 1533
TP	13	16	773	1501	+ 3	+ 728
TN	16	26	478	1516	+ 10	+ 938
TKol.	11	16	514	701	+ 5	+ 187
TMot.	24	34	1256	2518	+ 10	+ 1262
T.Kaj.	21	22	1644	1716	+ 1	+ 72
TŻ	22	25	2065	1730	+ 3	- 335
Tur.Kraj.i in.	31	41x/	2385	3231	+ 10	+ 846
Razem	151	207	9937	15267	+ 56	+ 5330

x/ w tym jeden Klub Podwodny w Szczecinie.

Największy wzrost nastąpił w Okręgach: Wrocław, Katowice, Bydgoszcz.

W Okręgu Rzeszowskim brak klubów specjalistycznych, tak samo jak w 1959 r.

Komisje Społeczne

W okresie sprawozdawczym ilość Komisji Społecznych wzrasta z 884 do 972, tj. o 108.

Poniższa tabelka podaje Komisje wg specjalizacji:

Komisja	Ilość Komisji		Komisja	Ilość Komisji	
	1959	1960		1959	1960
			KT Kaj.	90	107
KTP	103	116	KTŻ	32	42
KTG	107	100	K.O.P.	54	56
KTN	114	106	K.O.Z.	73	88
			K.Kraj.	92	100
KTKol.	84	104	K.Młodz.	20	47
KTMot.	95	105	K.Podw.	-	1

Szczególny wzrost ilości Komisji nastąpił w Okręgach: Gdańsk, Koszalin, Warszawa, Wrocław.

Działalność GOPR

Rok	Ilość ratowników		Ilość poste-runków ratown.	Ilość wypraw ratown.	Ilość urato-wanych	Ilość nieodna-lezio-nych	Ilość śmier-telnych wypadków
	Etat.	Ochothn.					
1959	48	482	80	1851	1841	2	8
1960	39	414	74	2307	2310	1	12

W rezultacie zwiększenia dotacji na działalność GOPR, ustale-nia zasad organizacyjnych GOPR- co znajduje wyraz w opracowywanym Regulaminie - należy oczekiwać znacznego wzrostu działalności GOPR.

Pozostałe 12 Oddziałów przygotowuje się do wystąpienia o zezwolenia na uzyskanie osobowości prawnej. Należy sądzić, że w ciągu najbliższych 2 miesięcy sytuacja ich zostanie całkowicie uregulowana.

W okresie sprawozdawczym powstało 5 nowych Oddziałów PTTK.

Uporządkowanie stanu organizacyjno-prawnego Oddziałów w myśl

Spośród Okręgów w zakresie organizacji wystaw i odczytów, przodowały: Katowice i Kraków; w zakresie wydawniczym - Szczecin, Lublin, Rzeszów i Kielce; w zakresie krajoznawczego szkolenia aktywu - Gdańsk.

Podkreślić należy nawiązanie współpracy przez niektóre Komisje Okręgowe z organizacjami masowymi, np. z ZMS, ZMW, ZHP, Zw.Zaw.

W Oddziałach pracowało ok. 90 Komisji Krajoznawczych, które miały duży wpływ na nasycenie treścią krajoznawczą imprez turystycznych, podejmowały wiele cennych inicjatyw wydawniczych, prowadziły 44 poradnie turystyczno-krajoznawcze oraz zajmowały się gromadzeniem i systematyzowaniem materiałów do kartotek.

Krytycznie należy ocenić prace Okręgowych Komisji w Białymstoku, Opolu, Koszalinie, Wrocławiu i Zielonej Górze, gdzie dał się zauważyć pewien impas w działalności wynikający z trudności organizacyjnych.

Komisja Opieki nad Zabytkami

W 1960 r. Komisje wszystkich szczebli skupiły zasadniczą uwagę nad zagadnieniem rozszerzenia sieci Społecznych Opiekunów Zabytków, zwłaszcza w oparciu o młodzież, szkoły i masowe organizacje oraz ustanowienie zespołowej opieki nad obiektami chronionymi. Powołano 244 nowych opiekunów. Łączna ich suma wynosi obecnie 1141 osób.

W celu podniesienia kwalifikacji społecznych opiekunów oraz zwiększenie propagandy, wydano drukiem oraz rozesłano w teren 3 skrypty szkoleniowe.

Z okazji Dni Ochrony Zabytków odbyło się 11 okręgowych i 1 Centralny Zjazd Opiekunów Zabytków, zorganizowanych wspólnie ze Służbą Konserwatorską oraz Min. Kultury i Sztuki. Zjazdy te spełniały dużą rolę jako platforma wymiany doświadczeń, ustalenia kierunków i form dalszego działania; stanowiły one również okazję dla wręczenia wielu nagród pieniężnych i książkowych ufundowanych przez Rady Narodowe oraz Min. Kultury i Sztuki.

Akcja otablicowania zabytków napotykała na duże trudności, wynikające z braku kredytów, tak że w 1960 r. założono tylko

150 tablic na zabytkach, przy czym w samym Gdańsku otablicowano 70 obiektów.

W 1960 r. PTTK prowadziło 12 muzeów regionalnych oraz dokonano otwarcia nowego - w Leżajsku. Ogólna frekwencja zwiedzających wynosiła ok. 60000 osób.

W okresie sprawozdawczym ilość opiekunów społecznych PTTK nad zabytkami wzrosła z 742 do 1141.

Komisja Ochrony Przyrody

Przyjmując zasadniczy swój kierunek akcją propagandową, Komisja nawiązała kontakty z takimi instytucjami i organizacjami jak FWP, Federacja „Kolejarz”, ZSP, WOP, w wyniku których uzgodniono wytyczne współpracy terenowej. Komisja włączyła doraźnie do programów szkoleniowych tych instytucji zagadnienia ochrony przyrody.

Prowadzono popularyzację ochrony przyrody poprzez dostarczenie odpowiednich materiałów Komisjom ZG oraz jednostkom terenowym PTTK.

Nacisk kładziono na wzmożenie pracy Straży Ochrony Przyrody oraz podniesienia kwalifikacji członków SOP /obecnie na 2007 wszystkich członków SOP - 740 pochodzi z PTTK/.

Praca Okręgowych i Oddziałowych Komisji Ochrony Przyrody ograniczyła się głównie do akcji propagandy, organizacji i szkolenia SOP.

W okresie sprawozdawczym ilość strażników ochrony przyrody wzrosła z 579 do 740.

Pracownia Krajoznawcza

Właściwie dopiero w 1960 r. rozwinęła ona w pełni swą działalność skupiając uwagę na: organizacji Centralnej Kartoteki Krajoznawczej /zał. 1500 kopert miejscowości, zgromadzono ponad 10000 wycinków prasowych, wypisów i notatek z wiadomościami i kartotek terenowych/ współpracy z instytucjami naukowymi /PAN, Muzeum Techniki, Instytut Geogr. UW/ i organizacjami społecznymi /ZMW/, inwentaryzacji krajoznawczej na Ziemiach Zachodnich i Północnych /pow. Morąg, Pasłęk, Iława, Słupsk, Ostróda, Nowe Miasto, Jawor, Lubiąż Śląski/ oraz prowadzenie poradnictwa.

Opracowano, wydano i rozesłano do jednostek terenowych PTTK „Kwestionariusze inwentaryzacji krajoznawczej” i prowadzono wszechstronny instruktaż Okręgów i Oddziałów w zakresie prac krajoznawczych.

Centralna Biblioteka PTTK

W ciągu 1960 r. księgozbiór zwiększył się o 587 pozycji i wynosił 12963 voluminów. Czytelnię odwiedziło 2712 osób, a wypożyczono 7116 voluminów. Centr. Biblioteka, wraz z czytelnią, zaczyna spełniać coraz poważniejszą rolę jako ośrodek wiedzy krajoznawczej, chętnie odwiedzany przez młodzież i turystów.

B. DZIAŁALNOŚĆ PROPAGANDOWO-WYDAWNICZA

Wydawnictwa

Ilość pozycji wydanych w 1960 r. przez jednostki organizacyjne PTTK jest znacznie niższa niż w poprzednich latach /15 pozycji/. Jest to przede wszystkim wynikiem poważnych trudności związanych z umieszczeniem pozycji PTTK w wydawnictwach oraz braku papieru na druk tych pozycji.

Ogólnie trudną sytuację w zakresie wydawnictw pogarsza fakt, że przygotowywane przez aktyw PTTK pozycje są na ogół na bardzo niskim poziomie. Na wyróżnienie wśród wydawnictw ub. roku zasługuje przewodnik „Poznajmy Gdańsk” wydany przez Oddział PTTK Trójmiasto, „Informator województwa olsztyńskiego” wydany przez Okręg PTTK Olsztyn oraz seria tanich wydawnictw Okręgu PTTK w Lublinie.

We wrześniu 1960 r. Zarząd Główny opracował i rozesłał do jednostek organizacyjnych wyczerpujące wytyczne w sprawie działalności wydawniczej, które powinny przynieść pewną poprawę poziomu wydawnictw PTTK.

Propaganda

1. Prasa

Stała analiza wycinków prasowych prowadzona w 1960 r. przez Zarząd Główny pozwoliła z jednej strony na systematyczne śledze-

nie opinii prasowych o działalności Towarzystwa oraz innych organizacji turystycznych, z drugiej strony - pozwoliła na bezzwłoczne interweniowanie w wypadkach zauważonych przez prasę niewłaściwej pracy jednostek organizacyjnych naszego Towarzystwa.

W ciągu roku rozesłano i załatwiono 18 interwencji prasowych oraz opracowano 7 przeglądów prasy. Zebrano również 140 głosów prasy na temat 10-lecia Towarzystwa.

Zostały opracowane i rozesłane do wszystkich Redakcji w Polsce materiały informacyjne o naszym Towarzystwie. Materiały te, jak wynika z wycinków, były szeroko wykorzystane przez prasę i spełniły swoje zadania.

2. Inne kierunki działalności propagandowej

Mimo szeregu trudności, nawiązano kontakty z Redakcją Dzienników Telewizyjnych umieszczając tam kilkakrotnie materiały PTTK. Dzięki tym kontaktom Telewizja zainteresowała się ogólnopolskimi imprezami narciarskimi PTTK i wysłała na najciekawsze z nich swoje ekipy filmowe. Audycja w Polskim Radio poświęcona turystyce została wprowadzona na początku 1960 roku, wymaga jednak większego i stałego zainteresowania ze strony Towarzystwa.

Dzięki stałej współpracy z Wytwórnią Filmów Oświatowych w Łodzi mogliśmy wprowadzić do programu produkcyjnego szereg tematów, które uważamy za niezbędne dla propagandy zapomnianych regionów turystycznych kraju. Zostały również podjęte kroki mające na celu definitywne wprowadzenie do produkcji filmu instruktażowego poświęconego technice i kulturze obozowictwa.

Wszystki materiały wstępne oraz recenzje scenariuszy filmów turystyczno-krajoznawczych WFO były konsultowane lub zlecane do konsultacji w porozumieniu z Zarządem Głównym aktywistom społecznym naszego Towarzystwa.

3. Akcja odczytowa i propagandowa

Rok	Odczyty referaty	Ilość dżuchaczy	Ilość zorganizowanych wystaw	Ilość gablot
1959	2494	106336	232	1214
1960	2573	109992	327	2131

Te formy działalności Towarzystwa nie są dostatecznie rozwijane - zwłaszcza w małych miastach.

C. Działalność w zakresie przewodników i szkolenia

Przewodnictwo

Rok 1960 był rokiem przełomowym w sprawach przewodnickich, ponieważ wnioski spoczywające od dwóch lat w Komitecie dla Spraw Turystyki, dotyczące wydania państwowych przepisów o unormowaniu zagadnień przewodnickich w skali krajowej, doczekały się realizacji z chwilą przejęcia spraw turystycznych przez GKKFiT.

W opracowaniu projektów aktów normatywnych przewodnictwa brali udział przedstawiciele biura ZG oraz Komisji Przewodnickiej ZG. Prace te obejmowały: redakcję projektu zarządzenia Przewodniczącego GKKFiT, opracowanie projektu regulaminu przewodnickiego, uwzględniającego zasady i warunki klasyfikacji przewodników, wzorów kartotek przewodnickich, legitymacji oraz propozycje dotyczące odznak przewodnickich. Materiały te ogłoszono drukiem w Biuletynie Urzędowym GKKFiT Nr 1 z 31 stycznia 1961 r.

Wobec nowych, a raczej poszerzonych, obowiązków PTTK, w zakresie przewodnictwa została powołana nowa Komisja Przewodnicka przy ZG PTTK na podstawie art.40 Statutu PTTK.

Ponieważ jednak preliminarz budżetowy ZG nie przewidywał żadnych funduszy na działalność Komisji, przeto wykorzystując, na podstawie Zarządzenia ZG PTTK Nr 15/58, istniejący Fundusz Przewodnicki, stworzono nowy Scentralizowany Fundusz Przewodnicki przy ZG PTTK dla finansowania działalności samej Komisji i dla dotowania szkolenia nowych kadr przewodnickich - Zarządzeniem Nr 10/60 z 5 grudnia 1960 r.

Na koniec roku 1960 we wszystkich Okręgach PTTK było przewodników:

miejskich	-	685
nizinnych	-	1157
górskich	-	851
razem		<u>2693</u>

Szkolenie

W roku 1960 zorganizowano na terenie PTTK ogółem 303 kursy szkoleniowe dla 8167 aktywistów. Kursy ukończyło 7482 absolwentów. Kursy te prowadzone były częściowo centralnie przez Komisje ZG, a częściowo przez Okręgi i Oddziały.

Szkolenie przewodników, przeprowadzone przez Oddziały w ub. roku, wzbogaciło kadrę przewodnicką o 501 osób.

Oprócz podanych w tabeli form szkoleniowych, organizowanych bezpośrednio przez jednostki PTTK, aktywiści PTTK brali udział w szkoleniu pozostającym w gestii terenowych organizacji współpracujących oraz Rad Narodowych /jak np. kursy społecznych opiekunów zabytków, kursy społecznych strażników ochrony przyrody itp./

III. ZAGADNIENIA RUCHU TURYSTYCZNEGO

A. Turystyka kwalifikowana

Mimo niesprzyjających warunków atmosferycznych ubiegły rok zaznacza się dalszym wzrostem ruchu turystycznego, który tylko czasami przybierał tendencje do obniżenia frekwencji. Przyniósł on potwierdzenie przyjętych przez PTTK form działalności, które wymagały jednak pewnych korektur wynikających z nowej sytuacji rozwojowej.

Ogółem odbyło się w ub. roku około 23 tys. różnych imprez, rajdów, zlotów, spływów, wycieczek itp., w których uczestniczyło ponad pół miliona osób.

Wycieczki turystyki kwalifikowanej

W liczbach absolutnych ilość wycieczek i uczestników zwię-

kszyła się w stosunku do 1959 r. Obrazuje to niżej podana tabela:

Rok	Ilość wycieczek	Ilość uczestników	Wzrost ilości wycieczek	Wzrost ilości uczestników
1959	15534	208201	-	-
1960	19807	390582	3273	182381

W trzech dyscyplinach turystycznych, a mianowicie w turystyce narciarskiej, górskiej, kajakowej i żeglarskiej notuje się spadek wycieczek i ilości uczestników.

Takie dyscypliny, jak turystyka piesza nizinna, górska, narciarska, kolarska i motorowa wykazują wzrost wycieczek i uczestników w 1960 r.

Dane szczegółowe podaje poniższa tabela:

Rodzaj turystyki	Ilość wycieczek		Ilość uczestników		Wzrost ilości wycieczek	Wzrost ilości uczestników
	1959	1960	1959	1960	1960	1960
Piesza	3058	4053	49038	57733	+ 995	+ 7695
Górska	5724	8448	89670	245389	+2724	+155719
Narciarska	2014	2235	23105	29625	+ 221	+ 6520
Kolarska	1389	1702	10620	18039	+ 313	+ 7419
Motorowa	1050	1926	16234	25278	+ 576	+ 9044
Kajakowa	1315	1118	13340	11817	- 197	- 2423
Żeglarska	426	325	3609	2594	- 101	- 1115

Rajdy, spływy i rejsy

W okresie sprawozdawczym zorganizowano 2810 imprez, w których wzięło udział 124831 uczestników. W stosunku do ubiegłego roku nastąpił wzrost o 1350 imprez i o 39400 uczestników.

W organizacji imprez przodują:

1. Katowice	400	-	12896	uczestników
2. Oddz.Stoł.	359	-	7831	uczestników

Najmniej imprez zorganizowały:

1. Koszalin	5	-	185	uczestników
2. Olsztyn	12	-	422	uczestników

Ilość zdobytych odznak turystycznych

w 1959 r.	-	22952
w 1960 r.	-	19954

Ogółem zdobyto mniej odznak o 2998.

Spadek obejmuje wszystkie rodzaje dyscyplin, z wyjątkiem OTP, których zdobyto o 241 więcej niż w 1959 r.

Charakterystycznym przykładem może być tu frekwencja na szlakach kajakowych wynosząca 1583 uczestników, a więc niewiele mniej niż w poprzednim roku, chociaż właśnie turystyka kajakowa jest najbardziej podatna na skutki niekorzystnej pogody. KTMot oblicza ilość uczestników samych tylko wycieczek świątecznych na ok. 20000, a ilość przejechanych osobo-km na 10 milionów.

Niektóre Komisje wprowadziły zmiany do regulaminów odznak turystycznych m.in. KTŻ, KTKol. i KTP. Przeprowadzono również weryfikację odznak oraz przedowników. I tak np. KTKol. dzięki temu ustaliła stan przedowników turystyki kolarskiej na 136 osób.

Znacznie wzrosła w stosunku do roku ubiegłego ilość korzystających z wczasów turystycznych, których najwięcej rozprawdano w KTŻ - 1800, KTMot - 2500, KTKaj. - 1200.

W omawianym okresie można wyodrębnić kilka kierunków działalności turystyki kwalifikowanej, które przekraczały tradycyjnie przyjmowany zakres działalności:

1. Najmłodsze dyscypliny TK wykazały wzmożoną aktywność organizacyjno-działalnościową. I tak np. KTPodw. obliczała ilość aktywnych pletwonurków na ok. 600, zrzeszonych w kołach lub w sekcjach w 12 miastach, KTPodw. zorganizowała poza szkoleniem instruktorów kurs fotografii podwodnej, opracowała filmy podwodne z Morskiego Oka i Gross Rosen, uczestniczyła w szeregu akcjach, jak np. archeologicznej na Jeziorze Lidnickim, współpracowała z Komisariatami MO, Prokuraturą, co jest dowodem społecznej przydatności tego typu dyscypliny.

Znaczny rozwój znamionuje również dotychczasową Podkomisję Speleologii, która wynikami ubiegłorocznej działalności wykazała, że należy ją usamodzielnąć wyłączając z KTG.

W działalności KTŻ występuje w roku 1960 żywiołowy rozwój żeglarstwa morskiego. Kluby terenowe samorzutnie przystępują do budowy nowych 6 jachtów, a chociaż inicjatywa ich przysporzyła ZG PTTK sporo kłopotów natury finansowej, to jednak trudno pominąć fakt, że aktywność KTŻ ustawiła nasze Stowarzyszenie na czołowym miejscu wśród organizacji zajmujących się krzewieniem wychowania morskiego.

2. Dokonano znacznego wysiłku w zakresie zagospodarowania terenu. Powstało szereg nowych stacji turystycznych m.in. KTKol. opracowała plan perspektywiczny zagospodarowania, a szczególnie zakładania tzw. baz namiotowych. To samo dotyczy KTP i innych Komisji.

W KTŻ powstały nowe ośrodki jak Turawa, Pogoria, a także w zakresie wstępnych opracowań - nad jeziorem Kiekrz, oraz szkoła w Boszkowie.

KTP przeprowadziła w 12 OKTP znakowanie szlaków długości ok. 1000 km oraz przystąpiła do zakładania 32 stacji. Długość szlaków wytyczonych przez KTG wyniosła 6260 km.

3. Poważne osiągnięcia w racjonalizacji sprzętu turystycznego, przez inicjowanie produkcji nowych modeli, mają niektóre Komisje jak np. KTKol., KTPodw., KTKaj. i KTN.

4. W roku 1960 daje się zauważyć większe zainteresowanie turystyką zagraniczną. Przedstawiciele KTP, np. brali udział w dwóch imprezach za granicą, KTMot. wysłał do NRD 78 osób, do CSRS w ramach konwencji - 475 osób. Podobne tendencje wykazują również inne Komisje, co powinno być brane pod uwagę jako zjawisko rozszerzenia turystycznego zasięgu poza granice naszego kraju.

Z inicjatywy Komisji Kajakowej, Żeglarskiej i Podwodnej powstał projekt powołania Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego. Opracowano wstępne projekty działalności WOPR, jednak wobec nierozwiązania kwestii finansowych sprawa nie ruszyła z miejsca.

Oddzielne zagadnienie stanowi problem rozwijania zamiłowań krajoznawczych wśród turystów. W tej dziedzinie Komisje wkładają na ogół sporo wysiłku w przygotowanie korzystnych warunków rozwoju krajoznawstwa przez odpowiednie wytyczanie szlaków, odpowiednią redakcją regulaminów odznak, tematykę szkolenia. W niektórych Komisjach wysiłki w tym kierunku są jednak niedostateczne.

Wczasy turystyczne

Ilość turnusów i uczestników wczasów turystycznych przedstawia następująca tabelka:

Rok	Ilość turnusów	Ilość uczestn.	Ilość osobo-dni
1959	442	20699	288986
1960	688	21543	301602

W porównaniu z 1959 r. nastąpił ogólny wzrost akcji wczasów turystycznych. Występują jednak problemy dalszego rozszerzenia wczasów oraz zwiększenie dotacji z FWP, o czym będziemy także rozmawiać z CRZZ.

Ilość zorganizowanych wycieczek przez PTTK podaje niżej zamieszczona tabelka:

Rok	Ilość wycieczek	Ilość uczestników
1959	18040	804149
1960	20014	765762
wzrost o	1974	spadek o 38387

W ilości zorganizowanych wycieczek przodują Okręgi:

1. Katowice	4119	180234 uczestników
2. Wrocław	3672	159417 uczestników

Najmniej wycieczek zorganizowano w Okręgach:

1. Koszalin	44	1544	uczestników
2. Olsztyn	74	2791	uczestników
3. Białystok	226	9710	uczestników
4. Kielce	250	9276	uczestników
5. Gdańsk	281	8446	uczestników

Wycieczki obsługiwane przez przewodników PTTK:			
	<u>ilość wycieczek</u>	<u>ilość uczestników</u>	
w 1959 r.	34764	1526103	
w 1960 r.	46331	2192295	
wzrost o 11567		wzrost o 666192	

Rozwój ruchu turystycznego w stosunku do roku ubiegłego jest znaczny. Niemniej nie możemy twierdzić, że rezultaty ubiegłoroczne wyczerpują możliwości w tym zakresie. Wręcz przeciwnie - należy sądzić, że zwłaszcza w zakresie turystyki masowej - nasze ORT mogą znacznie zwiększyć rozmiary swej działalności przez bliższe powiązanie z zakładami pracy. Niewątpliwie pomocne tu będzie nowe ustawienie organizatorów turystyki w zakładach pracy, przewidujące udział organizatora w marży ORT w zależności od ilości zorganizowanych przez niego wycieczek. Regulamin organizatora jest w opracowaniu.

W zakresie turystyki zagranicznej BTZ PTTK przyjęło 89 wycieczek zagranicznych z 1756 turystami, wysłało za granicę 106 wycieczek z 2178 turystami.

Działalność Biura w okresie ubiegłym poważnie szwankowała zarówno wskutek nieprawidłowej organizacji, jak i słabej obsady kadrowej. Obecnie biuro jest na najlepszej drodze do prawidłowego wykonywania swoich czynności.

Reasumując w sposób ogólny sprawozdanie, zwłaszcza za II półrocze 1960 r., należy nadmienić, że najistotniejszym czynnikiem, jaki charakteryzował pierwszy okres kadencji obecnego Zarządu, jest znaczne okrzepnięcie pozycji PTTK w kraju. Przejawy tego dają się zauważyć na wszystkich szczeblach organizacyjnych Towarzystwa, aczkolwiek nie występują one we wszystkich miejscach z tą samą wyrazistością.

SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 1960
z wykonania budżetu Zarządu Głównego
Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego

Gospodarka finansowa w roku 1960 realizowana była przy pomocy środków objętych budżetem PTTK - zatwierdzonym przez Główny Komitet Kultury Fizycznej.

Wykonanie budżetu Biura Zarządu Głównego z Komisjami Społecznymi, Zarządami Okręgów i GOPR obrazuje bilans.

Zbiorczy preliminarz budżetowy, będący zestawieniem wpływów i wydatków Biura Zarz. Głównego PTTK z Komisjami oraz 17 Okręgów i GOPR, zamykał się ^{tak} po stronie wpływów jak i wydatków sumą 28310000 zł.

Dochody. Wykonanie wpływów za rok 1960 zamyka się kwotą zł 29278708,17 w stosunku do planu zł 28310000 - to jest przekroczenie dochodów o 968708,17 złotych stanowiących 3,4% planu.

Wykonanie wpływów w 1960 r., w porównaniu z wpływami na 1959r., które wynosiły 23453200,98, stanowi wzrost o 24,7 %. Niemniej jednak dochody w niektórych pozycjach nie zostały wykonane.

Poniżej zamieszczamy zestawienie kształtowania się poszczególnych pozycji wpływów:

<u>nazwa pozycji</u>	<u>preliminarz</u>	<u>wykonanie</u>	<u>różnica niewyk.</u>
1. szkolenie	158700,00	44787,45	113912,55
2. składki członk.	900000,00	490155,90	409836,10
3. sprzedaż legit, i odznak	340000,00	103463,28	236536,72
4. wpływy od BWM	700000,00	-	700000,00
Razem niewykonanie			1460285,37

Równocześnie przekroczenia nastąpiły w stosunku do dochodów preliminowanych:

<u>nazwa pozycji</u>	<u>preliminarz</u>	<u>wykonanie</u>	<u>różnica przekroczenia</u>
1. wpisowe za rajdy, spływy i imprezy	290300,00	310885,86	20585,86
2. akcja wczasów krajowych	1048900,00	10527456,60	38456,60
3. inne wpływy /finans. obce/	160000,00	346218,07	186218,07
4. wpływy z narzutów ORT	382500,00	533437,83	150937,83
5. wpływy ze sprzedanych wydawnictw	314500,00	416425,15	101925,15
6. wpływy z usług wycieczek, usług transportowych i imprez	-	73537,48	73537,48
7. wpływy ze zwiad. urzędz. turyst.	-	22144,55	22144,55
8. dochody z przeds. wydział.	80000,00	91735,40	11735,40
9. dotacje państwowe	14495000,00	16234510,88	1739510,88
10. dochody nadzwyczajne	-	84941,72	84941,72
Razem przekroczenia			2429993,64
niewykonanie			1460285,37
Ogółem przekroczenia			969708,17

Cechą charakterystyczną w niewykonaniu pozycji dochodów, jest powtarzalność niewykonania tych samych źródeł dochodów na przestrzeni szeregu lat, a mianowicie: wpisowe członkowskie, składki członkowskie, sprzedaż legitymacji i odznak. Należy więc zwiększyć wysiłki w kierunku egzekwowania prelimitowanych wpływów z tych tytułów, bądź też bardziej realnie prelimitować te wpływy w latach następnych.

Po stronie przekroczenia wpływów najważniejszą pozycją jest wzrost dotacji o kwotę 1739510,88 złotych / w tym Gopr 205310,88/ i 1534200,00 Zarząd Główny PTTK.

Wydatki

Wykonanie wydatków za rok 1960 zamyka się kwotą 28671915,42 w stosunku do planu 28310000,00 to jest przekroczenie wydatków o kwotę 361915,42 stanowiącą 1,2 % planu, a w stosunku do wykonanych dochodów - 29278708,17, wydatki są niższe o kwotę 606792,75, a więc nadwyżka dochodów nad wydatkami wynosi 606792,75 zł.-

Struktura wykonania ogólnych wydatków budżetowych w rozbiściu na wydatki administracyjne i działalnościowe, w porównaniu z rokiem 1959 przedstawia się następująco:

Tytuł wydatków	Wykon.1959r.	% wyk.	Wykon.1960r.	% wyk.
1. Wydatki adm. gosp.	8 576 157,00	36,6	8 253 842,71	28,8
2. Komisje społ.	2 607 727,10	11,2	2 337 583,20	8,2
3. Dopusz, i rem.	94 472,81x/	0,4	4 008 596,43	14,0
4. Akcja wczasów	10 212 207,27	43,6	10 396 178,54	36,2
5. Jacht „Polonia”	-	-	25 700,00	0,1
6. Dotacje na żłki w schron.	1 075 000,00	4,6	1 687 869,50	5,9
7. Pomoc oddział.	359 364,60	1,5	458 817,66	1,6
8. Inne działaln.	500 568,91	2,1	1 503 327,38	5,2
Razem	23 425 497,69	100%	28 671 915,42	100%

Z porównania kwot wynika, że nastąpił spadek wydatków administracyjno-gospodarczych i wzrost w wydatkach działalnościowych ze wszystkich tytułów. W tym w Komisjach Społecznych obserwuje się niewielki spadek wydatków.

Po porównaniu sum, preliminowanych i wykonanych, na działalność programową Komisji Społecznych za rok 1959 i 1960, należy stwierdzić, że preliminarz na rok 1960 był niższy od preliminarza na rok 1959 o kwotę zł 157 400,00 i że zarówno w roku 1959 jak i w 1960 Komisje nie wykonały swoich preliminarzy.

x/ Dop. i rem. w roku 1959 były wykazane na koncie 66 „Dotacja” i przekazywane bezpośrednio z tego konta do Okręgów, a Okręgi - poprzez konto rozliczeń do Oddziałów, kwota z tego tytułu wyniosła w 1959 r. zł 4 414 325,40.

Stan majątkowy

* Zbiorczy bilans zamknięcia sporządzony na dzień 31 grudnia 1960 roku, w porównaniu z bilansem otwarcia na 1 stycznia 1960r., przedstawia się następująco :

Aktywa

	B.O. na 1.I.1960r.	B.Z. na 31.12.1960	Różnice
1. Środki podstawowe	2 613 970,84	2 915 614,05	+ 301 643,21
2. Nakłady na inwest. rem. i doposaż.	-	430 118,67	+ 430 118,67
3. Środki obrotowe pieniężne	3 425 927,11	3 519 848,41	+ 93 921,30
4. Rozrach. z tyt. wynagr. rozlicz. za dostawy i usł. wewnątrzno-branż.	2 589 156,64	2 669 054,57	+ 79 897,93
5. Materiały	1 130 236,86	1 338 138,42	+ 207 901,56
6. Koszty do rozliczeń	2 377 415,14	2 728 257,60	+ 350 842,46
7. Nadwyżka bilans.	-	47 960,43	+ 47 960,43
Razem	12 136 706,59	13 648 992,15	+1 512 285,56

Pasywa

1. Fundusze	2 777 176,45	3 456 177,33	+ 679 000,88
2. Zobowiązania			
a/ wobec prac. adm. i dział. społ.	45 101,64	31 375,33	- 13 726,31
b/ z tyt. dostaw i usług	377 243,22	613 792,20	+ 23 548,98
3. Rozliczenia			
a/ rozrach. wewn. branż. i publik. prawne	1 332 829,28	969 864,83	- 362 964,45
b/ inne rozrach.	1 597 037,07	983 755,12	- 613 281,95
4. Pozostałe fundusze	2 827 851,82	3 387 817,08	+ 559 965,26
5. Dochody do rozl.	3 179 467,11	4 206 210,26	+1026 743,75
Razem	12 136 706,59	13 648 992,15	+1512 285,58

Jak wynika z powyższych zestawień, wartość majątku PTTK w stosunku do roku 1959 wzrosła we wszystkich pozycjach o 1 512 285,56 to jest o 12,4 %.

Wzrost wartości majątku stałego /to jest środków trwałych majątku nieruchomego i sprzętu turystycznego/ oraz funduszy stanowiących pokrycie tego majątku ocenić należy pozytywnie i świadczy to o prawidłowej działalności gospodarczej PTTK. Wzrost wartości majątku nastąpił w wyniku zwiększonych sum budżetowych jak również ze środków własnych, wypracowanych przez poszczególne jednostki.

Należność z tytułu rozliczeń za dostawy, usługi i rozrachunki wewnętrzne minimalnie się zwiększyły w stosunku do roku ubiegłego. Jest to dowód, że nie wszystkie jednostki prowadzące działalność gospodarczą przestrzegającą obowiązujących przepisów normujących rozliczenia z tytułu dostaw i usług zawartych w zarządzeniu Ministra Finansów z dnia 1.VII.1958 r. /Dz. Ustaw Nr 44/.

Jest to sygnał, że w roku bieżącym należy zwiększyć kontrolę nad rozliczeniami wewnątrzbranżowymi i za dostawy i usługi, w tym również w Zarządzie Głównym.

Jest to również wynik nieprzestrzegania dyscypliny regulacji zobowiązań i ściągania należności w ramach jednostek Towarzystwa.

Zjawisko to występuje w sposób ciągły na przestrzeni wielu lat i należałoby określić środki organizacyjne, w wyniku których zwiększyłaby się dyscyplina na tym odcinku, a zwłaszcza zmusiłaby Oddziały do wzajemnego regulowania rozliczeń.

Zobowiązania z tytułu rozrachunków wewnątrzbranżowych oraz z tyt. dostaw i usług nieznacznie się zmniejszyły w stosunku do roku ubiegłego.

Koszty do rozliczenia- na koniec roku zostały zwiększone w wyniku nierozliczenia kosztów budowy i rejsów jachtu „Polonia” w kwocie 1 919 203,72, nierozliczone koszty skierowań na wczasy w 1961 r. - 199 920 złotych, samochód „Warszawa” i inne.

Dochody do rozliczenia - suma 4 206 210,26 wykazana na koniec 1960 roku składa się:

1. wpływy na budowę i rejsy jachtu „Polonia” zł 2 260 400,00
 2. wpływy do rozliczenia w roku 1961 „Auto-Stop” zł 676 010,19
 3. dopłata do rozliczenia w 1961r-Dyrekcja FWP zł 420 982,00
 4. wpłaty na 1961 r. uczestników wczasów kraj. zł 147 164,00
- itp. drobniejsze pozycje.

Najistotniejszymi przyczynami wysokich pozycji kosztów i dochodów do rozliczenia jest brak formalnego protokołu ukończenia budowy jachtu „Polonia” i nie sporządzenie dokumentów, które pozwoliłyby na wprowadzenie tego jachtu do majątku Zarządu Głównego.

W y n i k i

Charakteryzując ogólną działalność Biura Zarządu Głównego, Zarządów Okręgowych i GOPR, bilans za 1960 r. zamknięto nadwyżką dochodów nad wydatkami w kwocie 606 792,75.-

W kwocie tej mieści się:

a/ pozostałość kredytów na remonty i doposażenia	305 624,72
b/ rezerwa na grób M. Orłowicza	10 000,00
c/ zwiększenie funduszu obrotowego	291 168,03
Razem	606 792,75
	=====

Przedstawione wyniki mogły być osiągnięte dzięki oszczędnej gospodarce.

x X x

WYKONANIE ZADAŃ PLANOWYCH

i sytuacja finansowa ZUT-u za 1960 r.

I. Eksploatacja urządzeń turystycznych

Zadania w zakresie eksploatacji bazy urządzeń turystycznych na rok 1960 wykonano następująco:

/w tys./

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	% wykonania
Ilość miejsc noclegowych	12 288,00	12 310,00	100,2
Ilość udzielonych nocleg.	1 624,90	1 518,80	93,4
Obroty w dział.nocleg.	27 868,00	26 454,00	94,9
Przeciętna cena za 1 nocl.	17,15	17,41	101,5
Obroty z usł.wypoż.sprz.	1 310,00	1 002,00	76,4
Obroty z innych usług	579,00	1 151,00	198,7
Obroty z dział.handlowej	55 863,00	50 078,00	89,6
Obroty razem	85 620,00	78 685,00	90,8

K o s z t y	Plan	Wykonanie	% kosztów do obrot.		Różnica	
			plan.	wyk.	zw.	zmn.
Płace,ubezp.narzuty	24 577	17 533	28,7	22,3	-	6,4
Amortyzacja	5 158	5 406	6,0	6,9	0,9	-
Materiały	-	8	-	-	-	-
Zużycie prądu	3 398	4 442	3,9	5,7	1,8	-
Remonty i konserwac.	5 519	5 251	6,4	6,7	0,3	-
Transport	2 800	2 657	3,3	3,3	-	-
Paliwo i energ.obca	2 627	3 056	3,1	3,8	0,7	-
Niedobory w gran.norm	138	75	0,2	0,1	-	0,1
Podatki terenowe	2 528	2 466	2,9	3,2	0,3	-
Ubezpieczenie rzecz.	-	95	-	0,1	0,1	-
Pranie bielizny	2 278	2 716	2,7	3,4	0,7	-
Delegacje,przejazdy	332	298	0,4	0,4	-	-
Koszty ogólne	3 766	6 047	4,4	7,6	3,2	-
Narzut na utrzymanie jedn.administr.	5 070	4 397	5,9	5,6	-	0,3
Pozostałe koszty	4 416	3 250	5,2	4,2	-	1,0
Razem koszty	62 607	57 697	73,1	73,3	0,2	v

Analizując wykonanie zadań planowych na odcinku eksploatacji bazy urządzeń turystycznych należy stwierdzić, iż mimo wykonania planowej ilości miejsc noclegowych /100,2%/ ni wykonano

planu usług noclegowych/ilościowo - 93,4%, wartościowo - /94,9%/, oraz sprzedaży gastronomicznej /89,6%/.

Spowodowane to zostało słabym sezonem turystycznym- na co niewątpliwy wpływ miały niekorzystne warunki atmosferyczne latem 1960 r.

Stan powyższy spowodował konieczność odpowiednio elastycznego dostosowania kosztów do zmniejszonych obrotów. Stwierdzić należy, na podstawie analizy wskaźników kosztów, że osiągnięto prawidłowy efekt, gdyż koszty zostały - w stosunku do osiągniętych obrotów - zwiększone zaledwie o 0,2%, co w sumach bezwzględnych daje zwiększenie kosztów o 157300 zł; przy czym w poszczególnych pozycjach kosztów kształtuje się to następująco:

Zwiększenia

Amortyzacja	0,9 %	t.j.	zł	708 100
Zużycie przedmiotów nietrwałych	1,8 %	t.j.	zł	1 416 300
Remonty i konserwacje	0,3 %	t.j.	zł	236 000
Paliwo i energia obca	0,7 %	t.j.	zł	550 800
Podatki terenowe	0,3 %	t.j.	zł	236 000
Ubezpieczenia rzeczowe	0,1 %	t.j.	zł	78 700
Pranie bielizny	0,7 %	t.j.	zł	550 800
Koszty ogólne	3,2 %	t.j.	zł	2 517 900
			zł	6 294 600

Zmniejszenia /obniżka kosztów/

płace, ubezpieczenia	6,4 %	t.j.	zł	5 035 800
niedobory mater.towarowe	0,1 %	t.j.	zł	78 700
narzut na jedn.adm.	0,3 %	t.j.	zł	236 000
pozostałe koszty	1,0 %	t.j.	zł	786 800
				6 137 300

Zwiększenie kosztów ogólnych o kwotę 2 517 900 zł spowodowane jest zmianą zasad ewidencji księgowej polegającej na przeniesieniu plac grupy pracowników ogólnoadministracyjnych w samodzielnych obiektach i zespołach obiektów podległych

terenowym Zarządom z kosztów bezpośrednich na koszty ogólne, umniejszając tym samym pozycje „płace” w kosztach bezpośrednich.

Marżę gastronomiczną zrealizowano w 42,3 % przy założeniu planowym 51,5% co w sumie bezwzględnej daje kwotę 3 236 500 zł obniżenia zysku brutto na sprzedaży potraw, napojów i towarów handlowych. Powyższe spowodowane zostało wstrzymaniem sprzedaży napojów alkoholowych /wino/ w obiektach turystycznych.

Podatek obrotowy zapłacono większy o 157 400 zł wobec wprowadzenia 8% podatku od sprzedanych napojów alkoholowych wysoko procentowych.

W rezultacie odchyień w wykonaniu zadań planowych w zakresie obrotów i kosztów wyniki końcowe ^{uległy} w stosunku do planu, pogorszeniu o 330 000 zł /planowana strata 15 509 000, faktyczna 15 839 000/ zaś w proporcjonalnym stosunku do zmniejszonych obrotów o 2% t.j. 1 573 700 zł.

Należy nadmienić, że jedną z przyczyn niewykonania planu obrotów było nie oddanie do eksploatacji Ośrodka Turystycznego w Łebie, który umieszczony był w planie eksploatacyjnym roku 1960.

II. Produkcja przemysłowa

Zadania w zakresie produkcji fotowidokówek i pamiątek turystycznych wykonano w następujący sposób:

Wyszczególnienie	w tys. zł,					
	Fotowidokówki			Pamiątki		
	Plan	Wykon.	%	Plan	Wykon.	%
1. Produkcja wg cen zbytu	11 592	13 513	116,5	11 281	14 752	130,7
2. Koszt własny produkcji	9 021	9 963	110,4	9 243	11 115	120,2
3. % kosztu wł. do prod.	77,8	73,7	-	81,9	75,3	-
4. Sprzedaż wyrobów	11 592	12 712	109,7	11 401	13 975	134,4
5. Koszt własny sprzed. wyrobów	9 021	9 791	108,5	8 647	10 719	124,0
6. Podatek obrotowy	226	254	-	205	280	-
7. Zysk	2 345	2 667	113,7	1 549	2 976	192,1
8. % zysku od sprzedaży	20,2	21	-	14,9	21,3	-

Analizując poszczególne wskaźniki stwierdza się, iż koszty produkcji fotowidokówek zostały obniżone w stosunku do planu o 4,1%, co daje kwotę 554 000 zł, zaś produkcja pamiątek - o 6,6%, co daje kwotę 973 600 zł.

W związku z obniżeniem kosztów produkcji uległa poprawie rentowność na odcinku sprzedaży, tzn. zysk na sprzedaży fotowidokówek został poprawiony o 0,8 %, co daje kwotę 101 700 zł, zaś na sprzedaży pamiątek - o 6,4 %, co daje kwotę 895 400 zł.

W wyniku obniżenia kosztów produkcji sprzedanych wyrobów, oraz przekroczenia planu sprzedaży, osiągnięto ponadplanowy zysk w fotowidokówkach o 322 000 zł, a w pamiątkach o 1 427 000 zł.

III. Działalność pomocnicza

W działalności pomocniczej /transport towarowy, pralnie mechaniczne, grupy inwestycyjno-remontowe, szkutnictwo, wytwórnia wód gazowych, gospodarka rolno-hodowlana/ osiągnięto zysk w wysokości 89 000 zł.

IV. Dzierżawy

Wpływy z tytułu dzierżaw /czynsze/ 917 000 zł przy planowanych 871 000 zł. Koszty utrzymania obiektów dzierżawnych /amortyzacja, remonty itp/ wynosiły 2 925 000 zł przy planowanych 2 173 000 zł.

Na działalności dzierżaw poniesiono zatem stratę w wysokości 2 008 000 zł.

V. Ostateczne wyniki bilansowe

Planowana strata wynosiła 11 994 000 zł i została następnie zwiększona o kwotę 1 000 000 zł w wyniku przeliczenia planów w związku ze zmianą cen artykułów zaopatrzeniowych i inwestycyjnych, jaka miała miejsce dnia 1 lipca 1960 r. a zatem łącznie planowana strata wynosiła 12 994 000 zł.

Faktyczna strata wyniosła 12 360 000 zł, na co otrzymano dotację z GKKFiT w wysokości 12 015 000 zł.

Wskutek nie sfinansowania w roku 1960 niedoboru środków obrotowych na początku roku 1960, na końcu roku 1961 występuje niedobór własnych środków obrotowych w kwocie 1 945 000 zł.-

Sezon turystyczny zbliża się do końca. Jednakże w miesiącu wrześniu PTTK organizuje jeszcze cały szereg ciekawych imprez. Oto niektóre z nich:

1. Ogólnopolski Zjazd Plakietowy „Jesień w Kazimierzu” /1-2.IX/
Impreza dla motocyklistów na terenie woj.lubelskiego.Organizator: ZO PTTK w Lublinie, Ilość uczestników - 400.
2. Zlot Przyjaźni i Braterstwa Broni Szlakiem Walk o Wał Pomorski /9-10.IX/. Impreza kolarska, motorowa i piesza na terenie Pomorza Zachodniego. Organizatorzy: Ogólnopolski Komitet Rajdów Tysiąclecia, Okręg Koszaliński PTTK i WKZZ - Koszalin. Ilość uczestników - 2.100.
3. IV Ogólnopolski Młodzieżowy Rajd Szlakiem Zamków Piastowskich /14-17.IX/. Impreza górską na terenie Sudetów. Organizatorzy: PTTK, PKKFiT, ZMS i LZS. Ilość uczestników - 500.
4. Ogólnopolski Zjazd Motorowy „Poznajemy Budowle Socjalizmu” /16-17.IX/. Dowolne trasy z całej Polski w kierunku Turoszowa. Organizatorzy: Ogólnopolski Komitet Rajdów Tysiąclecia, KTMot, ZG, ZO PTTK Wrocław, WKZZ Wrocław i KZZ Zagłębie Turoszów. Ilość uczestników - 750.
5. III Ogólnopolski Rajd Metalowców „Jesień w Beskidach” /14-17.IX/. Impreza górską. Organizator: OKTG Bielsko. Ilość uczestników - 400.
6. Zlot Turystyczny Szlakiem im.Lenina /22-24.IX/. Impreza górsko-piesza, kolarska i motorowa.
Organizatorzy: Ogólnopolski Komitet Rajdów 1000-lecia. Okręg PTTK Kraków i WKZZ Kraków. Ilość uczestników - 3.000.

x x x

Zachęcamy Kolegów do udziału w Imprezach Tysiąclecia: „W Ogólnopolskim Zlocie Przyjaźni i Braterstwa Broni Szlakiem Walk o Wał Pomorski”, „Ogólnopolskim Gwiazdzistym Zjeździe Motorowym”, „Poznajemy Budowle Socjalizmu” i w „Ogólnopolskim Zlocie Turystycznym im.Lenina” w Poroninie.

Złot w Złotoryji, który odbył się w dniach 18-20 sierpnia wykazał, że imprezy tego rodzaju spotykają się z niedostatecznym zainteresowaniem ze strony turystów. Pomimo znacznych kosztów i poważnego wysiłku organizacyjnego PTTK - do Złotoryji przyjechało stosunkowo mało uczestników, wyniki tej ciekawej imprezy były zbyt skromne.

W związku z tym Prezes naszego Towarzystwa, gen. Bronisław Bednarz wystosował apel do Prezesów Zarządów Okręgów i Oddziałów PTTK, w którym czytamy m.in. „Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze w ramach Obchodów 1000-lecia Państwa Polskiego podjęło w ubiegłych latach inicjatywę organizowania rokrocznie, do 1965 roku włącznie, masowych imprez turystycznych związanych programowo z tysiącletnią historią naszego Państwa, z walkami o wyzwolenie społeczne i narodowe Polski, z osiągnięciami Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Inicjatywa naszego Towarzystwa została poparta przez szereg organizacji współpracujących, w szczególności przez Centralną Radę Związków Zawodowych, która każdego roku przeznaczą na ten cel poważne środki finansowe.

Właściwe organizacyjne i programowe przygotowanie tych wielkich imprez leży w rękach aktywu społecznego i etatowego Zw. Zaw. i PTTK.

Liczymy na to, że ich wielka ofiarna praca, włożona w przygotowanie imprez, spotka się z wydajną pomocą Zarządów i Komisji wszystkich szczebli organizacyjnych naszego Towarzystwa, przede wszystkim w formie zapewnienia udziału uczestników z terenu każdego Okręgu i Oddziału.

Stanowimy organizację, której możliwości społecznej mobilizacji aktywu i członków znane są powszechnie i niejednokrotnie były one podkreślone przez przedstawicieli najwyższych czynników politycznych i państwowych.

Dlatego też jestem przekonany, że osobiste zainteresowanie Kolegi Prezesa w zgłoszeniu uczestników na te imprezy, z terenu przez Kolegę reprezentowanego, przyczyni się do nadania im masowego charakteru, pozwoli większej liczbie uczestników wynieść maksimum wrażeń krajoznawczych, umożliwi zrealizowanie w pełni politycznie ważnych celów tych imprez”.

Prezydium obraduje

Posiedzenie Prezydium ZG PTTK w dniu 9.8.1961 r., poświęcone było głównie sprawom budżetowym. W związku z niedostatecznym wykonaniem zadań programowo organizacyjnych, postanowiono zwrócić uwagę Komisjom Społecznym na konieczność przyspieszenia ich realizacji. Nie wykorzystanie w pierwszym półroczu, przewidzianych na ten cel środków finansowych, budzi obawy, co do pełnego wykonania tegorocznych planów działalności PTTK. Z tych względów kolejna analiza wykonania budżetu przeprowadzona zostanie w październiku.

Przedmiotem zainteresowania Prezydium był również wstępny preliminarz budżetowy na rok 1962. Po zapoznaniu się z jego szczegółami postanowiono przedstawić go do zatwierdzenia Plenum. Pośród spraw finansowych omawiano także rozdział dodatkowych kredytów na bieżący rok, zaakceptowany po wprowadzeniu kilku poprawek.

Prezydium przychyliło się do wniosku ZUW, postanawiając, że jedynie Zakłady Foto-Pam są uprawnione w naszej organizacji do produkcji i zbytu fotowidokówek i pamiątek.

Na jednym z bliższych posiedzeń postanowiono dokonać oceny Rajdów Tysiąclecia. Ponadto Prezydium udzieliło zezwolenia na załatwienie formalności rejestracyjnych Oddziałom: Nowa Huta /miasto/, Nowogard, Gryfice. Mogilno, Kruszwica, Lubsko, Corzów Wlkp., Łuków i Łądek Zdrój.

Realizacja: USP „Tekst” Warszawa